KALENDARZ

ASTRONOMICZNO GOSPODARSKI

NA ROK PAŃSKI

1830

MAIĄCY DNI 365.

PODŁUG UKŁADU FRANCISZKA XAWEREGO RYSZKOWSKIEGO F. M. DOKTORA

NA POŁUDNIK KRAKOWSKI WYRACHOWANY.

W KRAKOWIE

W DRUKARNI JÓZEFA CZECHA PRZY ULICY GRODZKIEY Nro 26-7.

LICZBY ZWROTÓW KALENDARSKICH.

Podług Nowego Kalendarza			Podług starego Kalendarza
7.	Liczba złota	4.	
VI.	Epakta	XVII.	
19.	Okres słońca	2.	
C.	Litera Niedz:	E.	
3.	Rzymski pocz.	3.	

SWIĘTA RUCHOME.

Rzymskie.

Niedziela starozapustna	7.	Lutego
Popielec	24.	Lutego
Wielkanoc	11.	Kwietnia
Wniebowstąpienie Pańskie	20.	Maja
Zielone Swiątki	30.	Maja
Niedziela SS, Tróycy	6.	Czerwca
Boże Ciało	10.	Czerwca
Niedziela 1. Adwentu	28.	Listopada

Ruskie.

Nedela Miasopustna	9.	Lutego
Post Wełyki	17.	Lutego
Pascha Chrystow	6.	Kwietnia
Wozneszenie Hospo.	15.	Maja
Soszes. S. Ducha	25.	Maja
Tyło Chrystusa	5.	Czerwca
Piotruwki Nedel: 3. dni 6.		
Nedela 1. Adwentu	30.	Listopada

Mięsopustu rachuiąc od Nowego Roku do Popielca będzie tygodni 7. dni 5.

SUCHE DNI

Pierwsze	Marca 3. 5. 6.	*Trzecie*	Wrześ	15 17 18
Drugie	Czerwca 2. 4. 5.	*Czwart.*	Grudn	15 17 18

WYKŁAD ZNAKÓW KALENDARSKICH.

● Nów Xiężyca	♊ Bliźnięta
☽ Pierwsza Kwadra	♏ Niedźwiadek
⊙ Pełnia	♌ Lew
☾ Ostatnia Kwadra	♍ Panna
♒ Wodnik	♎ Waga
♓ Ryby	♋ Rak
♈ Baran	♐ Strzelec
♉ Byk	♑ Koziorożiec

DNI GALOWE.

w WOLNEY RZPLTEY KRAKOWSKIEY.

Dnia 12. Lutego.	Rocznica Urodzin N. Cesarza Austryi FRANCISZKA I.
— 7. Lipca	Rocznica Urodzin Nayiaś. Césarza Wszech Rossyi Króla Polskiego MIKOŁAJA I.
— 3. Sierpnia	Rocznica Urodzin N. Króla Pruskiego FRYDERYKA WILCHELMA III.
— 11. Wrześn.	Pamiątka oddania Narodowi Konstytucyiney Księgi.

CHRONOLOGIA XIĄŻĄT I KRÓLÓW POLSKICH.

Wstęp na Tron.	IMIONA.
964	Mieczysław I. przyiął Wiarę Chrześciańską
992	Bolesław Chrobry pierwszy Król Polski
1025	Mieczysław II.
1034	Kazimierz I.
1058	Bolesław II. smiały stracił tytuł Króla
	XIĄŻĘTA.
1079	Władysław I. Xiąże
1102	Bolesław III. Krzywousty
1138	Władysław II.
1146	Bolesław IV. Kędzierzawy
1178	Kazimierz II. Sprawiedliwy
1196	Mieczysław III. stary
1205	Leszek I. biały
1227	Bolesław V. wstydliwy
1279	Leszek II. czarny.
	KROLOWIE.
1289	Przemysław przywrócił tytuł Króla
1300	Wacław Król Czeski
1306	Władysław I. Łokietek
1333	Kazimierz III. Wielki
1370	Ludwik Król Węgierski
1384	Jadwiga.
1386	Władysław II. Jagiełło W. X. Litewski
1434	Władysław III. syn iego Król Węgierski
1444	Kazimierz IV. Syn drugi Jagellona
1492	Jan Olbracht syn Kazimierza
1501	Alexander syn drugi Kazimierza
1506	Zygmunt I. piąty syn Kazimierza
1548	Zygmunt II. August syn Zygmunta I.
1573	Henryk Walezyusz potem Krol Francuzki
1575	Stefan Batory Xiąże Siedmiogro.
1587	Zygmunt III. Król Szwedzki
1632	Władysław IV. Syn Zygmunta III.
1648	Jan Kazimierz drugi syn Zygmunta III.
1669	Michał Korybut, Xiąże Wiśniowiecki.
1674	Jan III. Sobieski
1697	Fryderyk August II. Xią: Elek: Saski
1733	August III. Xią: Elek: Sas: Syn Augusta II.
1764	Stanisław August Poniatowski
1815	Alexander I. Cesarz Wszech Rossyi Wskrzesiciel Królestwa Polskiego.
1825	MIKOŁAY I. Cesarz Wszech Rossyi Król Polski. niech żyie w naydłuższe lata!

Odebrawszy Wydawca Kalendarza "Obiaśnienia Historyczne do Jmion Słowiańskich w tym Kalendarzu znayduiących się, iuż po wydrukowaniu tychże, oznaymia iż w Kalendarzu na rok następny, takowe obiaśnienia umieszczone będą.

L U N A C Y E

i Stan Atmosfery z obserwacyi Meteorologicznych ułożony

NA ROK 1830.

PRZEZ F. R. S. D:

STYCZEŃ.

☽ Kwadra pierwsza Stycznia dnia 1. o g. 3. m. 58. s. 52. rano. Dzień 1. 2. 3. 4. wiatr zimny śnieg obfity zapowiada 5. zimno się wzmaga. 6. i 7. pogodne mroźne powietrze odmianie podległe.

☉ Pełnia Stycznia dnia 8. o g. 5. m. o. s. 52. rano. 8. zwiastuie zmianę. 9. 10. śnieg obiecuią. 11. 12. mrozy się srożyć będą. 13. 14. 15. 16. pogoda mroźna z śniegiem.

☾ Kwadra ostatnia dnia 16. o g. 5. m. 34. s. 45. wieczór. 17. północny wiatr dokucza. 18. 19. niebo iasne mróz mocny obiecuie. 20. 21. śnieg obfity. 23. ranek mroźny południe zmiane zapowiada.

● Nów Lutego dnia 24. Stycznia o g. 6. m. 27. s. 51. wieczór mroźno pogodny. 25. 26. przykre wiatry. 27. ma się na śnieg. 28. 29. 30. zimno wytrzymuie i w nocy się wzmaga.

☽ Kwadra pierwsza Lutego dnia 31. Stycz. o g. o. m. 21. s. 46. z północy, wiatru burzliwego i śniegu spodziewać sią każe.

L U T Y.

Dnie tego miesiąca 1. 2. odwilż zwiastuią. 3. 4. śnieg lub deszcz spadnie. 5. 6. pochmurny czas.

☉ Pełnia Lutego dn. 7. o g. 9. m. 21. s. 50. rano przymrozek. 8. 9. niestateczne w pogodzie. 10. 11. mierno mroźne do odmiany skłonne. 12. śnieg spadnie. 13. 14. północny wiatr mróz natężyć usiłować będzie.

☾ Kwadra ostatnia Lutego dn. 15. o g 2. m. 2. s. 54. rano. 16. 17. mgliste z wilgocią. 18. 19. posępne z przymrozkami. 20. 21. przy pogodzie mroźny wiatr z śniegiem.

● Nów Marca d. 22. Lutego o g. 6. m. 10. s. 51. wieczór mróz wzmaga się. 23. 24. zmianę zwiastuią. 25. 26. 27. na przemian śnieg wiatr przymrozki. 28. odwilż.

MARZEC.

☽ Kwadra pierwsza Marca d. 1. o g. 9. m. 35. s. 45. rano dzień posępny. 2. 3. do śniegu skłonne. 4. 5. 6. mgliste deszcz zapowiadaią. 7. 8. wilgotne zimno przerażać będzie.

☉ Pełnia Marca d. 9. o g. 3. m. 2. s. 46 rano. 10. 11. 12. odmianie podległe. 13. 14. Deszcz lub śnieg. 15. 16. wiatr zimny rokuią.

☾ Kwadra ostatnia Marca d. 17. o g. 7. m. 5. s. 51. rano. 18. 19. przy wietrze nie pewna pogoda. 20. 21. 22. pogodę zwiastuię. 23. zmianę zapowiada.

● Nów Kwietnia d. 24. o g. 4. m. 11. s. 50 rano przymrozek. 25. 26. w pogodę dość wytrwałe. 27. 28. śniegu spodziewać się każą 29. odwilż oznacza.

☽ Kwadra pierwsza Kwietnia d. 30. o g. 8. m. 22. s. 52. wieczór. 31. Ciepły Wiatr da się uczuć.

KWIECIEŃ.

Dnie 1. 2. wiatr deszcz sprowadzi. 3. 4. 5. odwilż. 6. więcey pogodny.

☉ Pełnia Kwietnia d. 7. o g. 8. m. 51. s. 49. wieczór. 8. 9. 10. 11. 12. pogody spodziewać się każą. 13. 14. zmianę zwiastuią.

☾ Kwadra ostatnia Kwietnia d. 15. o g. 8. m. 9. s. 52. wieczór przymrozek. 16. 17. śniegiem lub deszczem zagraża. 18. 19. 20. mieyscami deszcz. 21. do odmiany skłonny.

● Nów Maia d. 22. o g. o. m. 45. s. 52. rano. 23. 24. deszczyk ciepły stronami. 25. 26. przy pogodzie wiatr się wzmaga. 27. 28. pogodę obiecuią.

☽ Kwadra pierwsza Maia d. 29. o g. 9. m. 11. s. 52. rano. Dzień ten i 30. niestateczny w pogodzie.

MAY.

Dzień 1. 2. pogodne lecz zimne. 3. 4. 5. 6. deszcz zapowiadaią.

☉ Pełnia Maia d. 7. o g. 1. m. 19. s. 54. rano. 8. 9. niebo się wypogadza. 10. 11. 12. 13. deszczem przerywana pogoda. 14. wątpliwą pogodę obiecuie.

☾ Kwadra ostatnia Maia d. 15. o g. 5. m. 34. s. 50. rano. 16. 17. mieyscami deszcz. 18. 19. 20. więcey do deszczu iak do pogody skłonne.

● Nów Czerwca d. 21. o g. 8. m. 30. s. 46. wieczór. 22. 23. przy pogodzie wiatr się wzmaga. 24. 25. 26. pogodę obiecuie. 27. 28. pogoda z deszczem przerywana.

☽ Kwadra pierwsza Czerwca d. 29. g. o. m. 6. s. 45. z północy. 30. 31. pogodne lecz stronami deszcz.

CZERWIEC.

1. 2. 4. 6. mniey pewney pogody spodziewać się każą.

☉ Pełnia Czerwca d. 6. o g. 3. m. 38. s. 46. rano. 7. 8. grzmot i ulewa, tu i owdzie 9. 10. pogodne 11. i 12. podmierne i parne.

Kwadra ostatnia Czerwca d: 13. o g. o. m. 9. s. 53. rano. '14. 15. pewna pogoda. 16. zmienny. 18. i 19. niepewna pogoda.

Nów Lipca d. 20. o g. 4. m. 25. s. 45. rano, deszcz rzęsisty i grad mieyscami 21. 22. 23. 24. 25. pogoda utrzymać sią usiłuie 26. pochmurny z wiatrem.

Kwadra pierwsza Lipca d: 27. o g: 4. m. 39. s. 46. rano pogodę zapowiada 28. 29. 30. pre i burzą grozi.

L I P I E C.

1. 2. piękny czas obiecuią 3. 4. do zmiany skłonne.

Pełnia Lipca d. 5. o g. 3. m. 49. s. 49. rano mocny wiatr 6. 7. stronami grad 8. 9. 10. przy pogodzie deszcz chwilowy 11. pogoda.

Kwadra ostania Lipca d. 12. o g. 5. m. 2. s. 50. rano pogoda ciepła 13. 14. 15. przy upale 16. 17. deszcz wrożą 18. piękna pogoda.

Nów Sierpnia dnia 19. Lipca o g. 1. m. 40. s. 48. rano nie pewna pogoda 20. 21. deszcz z grzmotem mieyscami 22. 23. 24. pogodę wrożą 25. 26. zmiane zapowiadaią.

Kwadra pierwsza Sierpnia dnia 27. o g. 10. m. 2. s. 52. rano pogodę zapowiada 28. 29. 30. 31. pogodne lecz stronami deszcz.

S I E R P I E N.

1. 2. zmianie podległe 3. mniey pewna pogoda.

Pełnia Sierpnia dnia 4. o g. 2. m. 23. s. 50. rano ciepło i pogodę obiecuie 5. 6. 7. powiększey części pogodne 8. 9. pogoda stronami deszcze.

Kwadra ostatnia Sierpnia d. 10. o g. 9. m. 34. s. 45. wieczor pogody spodziewać się każe 11. 12. 13. zwiastuią ciepłą pogodę 14. 15. 16. pochmurne przy wietrze 17. do zmiany skłonny.

Nów Września d. 18. o. g. 1. m. 17. s. 50. rano pogoda niepewna 19. 20. 21. deszczem przerywane 22. 23. iak na ten czas chłodne 24. 25. zwiastuią pogodę.

Kwadra pierwsza Września d. 26. o g. 3. m. 25. s. 50. rano pogodę wroży 27. 28. 29. pogodne 30. 31. parne i spodziewać się trzeba burzy.

W R Z E S I E Ń.

1. ciepły i stateczny w pogodzie.

Pełnia Września dnia 2. o g. 11. m. 57. s. 54. rano 3. 4. mniey ciepłe lecz pogodne 5. 6. 7. 8. przy pogodzie deszcz tu i owdzie.

Kwadra ostatnia Września d. 9. o g. 3. m. 16. s. 48. rano 10. 11. 12. stateczne w pogodzie 13. 14. 15. pogodne lecz deszcz stronami.

Nów Października d. 16. o g. 3. m. 43. s. 49. rano wiatr się wzmaga 17. 18. 19. 20. 21. pochmurne lecz skłonne do pogody 22. 23. pogodne.

Kwadra pierwsza Października d. 24. o g. 8. m. 5. s, 45. wieczor 25. 26. 27. deszcz lecz pogodą przerywany 28. 29. 30. posępne.

PAŹDZIERNIK.

Pełnia Października d. 1. o g. 9. m. 6. s. 54. wieczor 2. 3. 4. niepewna pogoda 5. 6. 7. do zmiany skłonne.

Kwadra ostatnia Października d. 8. o g. 11. m. 40. s. 49. przed południem pogodę obiecuie 9. 10. 11. 12. więcey pogodne iak słotne 13. 14. 15. posępne i do deszczu skłonne.

Nów Listopada d. 16. o g. 8. m. 38. s. 45. rano 17. 18. 19. 20. 21. ranne przymrozki uczuć się dadzą 22. 23. stronami deszcz.

Kwadra pierwsza Listopada d. 24. o g. 11. m. 24. s. 53. rano 25. 26. 27. pochmurne i śnieg obiecuią 28. 29. 30. przy wietrze śniegiem lub deszczem zagrażaią.

Pełnia Listopada dnia 31. o g. 6. m. 22. s. 52. rano do zmiany skłonne.

L I S T O P A D.

1. 2. 3. 4. 5. więcey wilgotne iak zimne.

Kwadra ostatnia Listopada d. 6. o g. 11. m. 57. s. 48. przed połnocą Wiatr mocny i zimny 7. 8. 9. 10. niestateczne 11. 12. 13. 14. zimne i do śniegu skłonne.

Nów Grudnia d. 15. o g. 3. m. o. s. 52. rano 16. 17. iak na ten miesiąc dość pogodne 18. 19. 20. deszczu lub śniegu spodziewać się każą 21. 22. pogodne.

Kwadra pierwsza Grudnia d. 23. o g. o. m. 51 s. 51. 24. 25. 26. 27. 28. wiatr, zimny, śnieg, deszcz obiecuią.

Pełnia Grudnia d. 29. o g. 4. m. 17. s. 54. rano 30. zimno i stronami śniegi rokuie.

G R U D Z I E Ń.

Pierwsze dni tego miesiąca będą przykrey odmianie podległe.

Kwadra ostatnia Grudnia d. 6. o g. 4. m. 27. s. 50. rano 7. 8. 9. mroźne lecz pogodne 10. 11. 12. 13. znaczne śniegi stronami.

Nów Stycznia d. 14. o g. 9. m. 35. s. 46. wieczór mocny mroz 15. 16. 17. więcey wiatr dokuczy iak zimno 18. 19. 20. 21. mroz się srożyć będzie przy śniegu.

Kwadra pierwsza Stycznia d. 22. o g. 12. m. 1. s. 53. rano 21. 22. 23. 24. piękne pogody zimowe obiecuią 26. 26. zadymki sprowadzi 28. mroz się wzmaga.

Pełnia Stycznia d. 29. o g. 3. m. 25. s. 45. rano 30. 31. dni te mocne mrozy obiecuią.

ZACMIENIA.

W tym roku przypada sześć zaćmień, cztery Słońca a dwa Xiężyca, lecz z tych wszystkich iedno tylko Xiężyca całkowite przypadaiące d. 2. Września u nas widzialnym będzie.

Początek zaćmienia przypada	o go. 10.	m. 13	wieczór
Zupełne zanurzenie w Cień	- -	11. m. 13	wieczó.
Srodek Zaćmienia	- - -	o. m. 2	popółno:
Początek wydobywania się z cienia	o	m. 51	- -
Koniec Zaćmienia	- -	1. m. 50	- -

Trwanie więc zaćmienia tego będzie go. 3. m. 37.

STYCZEŃ ma dni XXXI.			HENWAR	
D.	T.	*SWIĘTA RZYMSKIE*	D.	*SWIĘTA RUSKIE*
1.	P.	NOWY ROK. Fulgent	20.	Jhnatya
2.	S.	Makarego Opata	21.	Julyanyi
Na tę Niedzielę nie ma Ewangelii wyznaczoney.				
3.	N.	po B.N. Daniela i Genow:	22.	N. 4 Ad: Anasta M.
4.	P.	Tytusa Biskupa Męcz.	23.	SS: M: w Kryły
5.	W.	Telesfora Pap: Męczen:	24.	*Wigil: do Rozdest*
6.	Ś.	TRZECH KROLOW	25.	ROZDEST CHRYS:
7.	C.	Lucyana Męczennika	26.	SOBOR BOHORO:
8.	P.	Seweryna Opata	27.	STEFANA MUCZ:
9.	S.	Marcyanny Panny	28.	Muczen w Nikom
Ewan: u Łukasza S. w Roz. 2. O Chrystusie w 12 latach				
10.	N.	1. po 3 KR: Wilhelma	29.	N. po Rozd. SS. Młod: M.
11.	P.	Higina Męczennika	30.	Anysyi
12.	W.	Honoraty Panny	31.	Melanyi
13.	S.	Godfreda	1.	HENW: OBRYZA: H.
14.	C.	Hilarego	2.	Sylwestra
15.	P.	Pawła I. Pustelnika	3.	Malachia Pror:
16.	S.	Marcella Papieża Męc:	4.	Sobor SS. Apost.
Ewan: u Jana S. w Roz. 2 O Godach w Kanie Galileyskiey				
17.	N.	2 po KR: JM: JEZU: Ant:	5.	N. *Wig:* do Bohoiawl
18.	P.	Kat: S. Piotra	6	P. BOHOIAWLEN:
19.	W.	Kanuta Kr: i Henryka	7.	Sob: S. Joanna Krestyt
20.	S.	Fabiana i Sebastyana M:	8.	Hryhorya
21.	C.	Agnieszki Panny Męcz:	9.	Połyiewkta
22.	P.	Wincentego i Anastazeg:	10.	Hryhorya
23.	S.	*Zaślubienia N. M. P.*	11.	Wteodotya
Ewan: u Mat. S. w R. 8. O oczyszczeniu trędowatego, i o Setniku				
24.	N.	3. po 3 KR: Tymoteusza	12.	N. 1 po BO: Tatyan M.
25.	P.	Nawrocenie S. Pawła	13.	Ermiła
26.	W.	Polikarpa Biskupa M.	14.	SS. Otec w Synai
27.	S.	Jana Chryzostoma Bis:	15.	Pawła w Frywey
28.	C.	Karola W. Cesarza	16.	Weryhi S. Petra Apo:
29.	P.	Franciszka Salezego W.	17.	Antonia Welyk
30.	S.	Martyny Panny Męcz:	18.	Aftanasya
Ewan: u Mat: S. w Roz. 8. O wzruszeniu wielkiem na morzu.				
31.	N.	4 po 3 KR: Ludowiki	19.	N. 2 po Boh: Makar P.

MYŚLI I ZDANIA MORALNE.

Miłość porządku iest cnot wszystkich zasadą, miłość bliźniego ich dopełnieniem.

Serce sprawiedliwego źródłem iest uczucia i życia; serce złego zgubę i śmierć wyziewa.

Jako chmura przechodząca zły przeminie: sprawiedliwy iako słońce.

Ucieka zły i trwoży się, choć go nikt nie goni; sprawiedliwy iako lew śmiały stoi bez boiaźni.

Kto dół kopie, sam często weń wpada; kamień toczony nieraz się wróci na tego, który go toczył; tak i zły wpadnie w sidła swoie.

Cnota naylepsze szlachectwo, rozum naylepszy maiątek, zdrowie naylepsza uroda.

Nie dopuszczay się wkorzenić złemu; co dziś złatwością wyrwać możesz, iutro siłą nie wyważysz. Bywa z iskierki pożar.

Mądry przyimie radę, głupi nią pogardzi, i po tem poznać go można.

ŁUTY ma dni XXVIII. | FEWRAL

T.	D.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWĘTA RUSKIE
1.	P.	Jgnacego Biskupa	20.	Effimia
2.	W	OCZYSZCZEN: N.M.P.	21.	Maxyma
3.	S.	Błażeia Biskupa Męcz:	22.	Tymoſteia
4.	C.	Weroniki Panny	23.	Klymentya
5.	P	Agaty Panny Męcz:	24.	Xenyi
6.	S.	Doroty Panny i Teofila	25.	Hryhoria
Ewan: u Mateusz: S. w Roz: 20. O robotnikach w winnicy.				
7.	N.	STARO: Romual: Opa:	26.	N. 3. po BO: Xenofon:
8.	P.	Maryny Panny	27.	Zaheia Jana Złatow
9.	W.	Apolonii Panny Męcz:	28.	Jefrema
10.	S.	Scholastyki Panny	29.	Jhnatya
11.	C.	Eufrozyny Panny	30.	TRIECH SWIATY:
12.	P.	Radosława	31.	Kira i Joanna
13.	S.	Juliana Męczennikâ	1.	FEW. Tryfona
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 8. O nasieniu, i wielorakiey roli.				
14.	N.	MIĘSO: Walente: Ka:	2.	N. 4 po BO: SRYT: H:
15.	P.	Fausta i Jor	3.	Myt Far Symeona
16	W.	Julianny Panny	4.	Jsydora
17.	S.	Sabina Biskupa	5.	Ahafii
18.	C.	Konstancyi Panny	6.	Wokuła
19.	P.	Konrada Wyznawcy	7.	Parftenya
20.	S.	Eucheryusza Biskupa	8.	Fteodora
Ewan: u Łu: S w Ro: 18. Jezus przepowiada swą mękę.				
21.	N.	ZAPU: Eleonory Pan:	9.	N. MIASO: Nykyfora
22.	P.	Paschazego Biskupa	10.	Charłampia
23.	W	Romany Panny	11.	Własya
24.	S.	*Popielec* Macieja Apos:	12.	Meletya
25.	C.	Flawiana Męczennika	13.	Martyniana
26.	P.	Alexandra Biskupa	14.	Awxentya
27.	S.	Anastazyi P. i Fortunata	15.	Onysima
Ewan: u Mat: S. w Roz: 4 O diable który kusił Jezuza.				
28.	N.	WSTĘP: Romana Opa:	16.	N. SYRON: Panfilya

Cnota w niedoli, prześladowaniu, cierpieniu, znaydzie sobie słodycz złym nieznaną.

Nie masz takiego, któryby kiedykolwiek nie zasłużył na naganę, któż więc naylepszym z ludzi? ten który naymniey ma przywar. Kto nayinniey ma przywar? ten który wie że ma przywary.

Przywykniy do życia trzeźwego i regularnego, a zbrzydzisz sobie rozpustę i nierząd.

Cnotliwa żona przysparza maiątku i chwały domowi; zła żona tyle przynosi pożytku, ile dach z którego zdięte pokrycie.

Dzieci kwiatami nadziei są zwane; często ogrodników wina, kiedy te kwiaty owocu nie wydadzą.

Nie ieden oyciec dzień i noc się trudzi, chcąc tysiączek synowi przysparzać, a nie pomyśli o wychowaniu go w sposób ażeby ich użyć umiał.

Oyciec który nauczył syna wystarczać samemu sobie, matka która pracę i skromność w córkę w poiła, dostatecznem dziatki opatrzyli wianem.

MARZEC ma dni XXXI. | M A R T.

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	P.	Albina Biskupa	17.	*Post wełyki* Fteodo:
2.	W	Heleny i Amelii	18.	Leona
3.	S.	*Suched:* Fortunata	19.	Ahryppy
4.	C.	Kazimierza	20.	Leona
5.	P.	*Suched:* Przen: S. Wacł:	21.	Tymofteia
6.	S.	*Suched:* Kolety Panny	22.	Jewhenya

Ewan: u Mat: S. w Roz: 17. *O Przemienieniu Jezusowem.*

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
7.	N.	SUCHA. Tomasza z Ak:	23.	N. 1. POST: Poły: J:
8.	P.	Jana Bożego	24.	S. Joanny
9.	W	Franciszki Panny	25.	Farasya
10.	S.	40. Męczenników	26.	Porferya
11.	C.	Konstantyna i Pelagii	27.	Prokopya
12.	P.	Grzegorza Papieża	28.	Wasyłya
13.	S.	Nicefora i Patrycyi	1.	MART. Jewdokyi

Ewan: u Łuka: S. w Roz: 11. *O wyrzuceniu diabłów.*

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
14.	N.	GŁUCHA Zacha: i Mat:	2.	N. 2. POST: Fteodo:
15.	P.	Cyryaka i Longina	3.	Jewtropiia
16.	W	Patrycyuszâ i Tycyanä	4.	Harasima
17.	S.	Gertrudy Panny	5.	Kanona
18.	C.	Gabryela Archanioła	6.	SS. 42 Muczenników
19.	P.	*Józefa Oblubieńca P.M.*	7.	Wasyłya
20.	S.	Joahima Oyca N M. P.	8.	Fteofiłakta

Ewan: u Jana S. w Roz: 6. *O nakarmieniu* 5000 *ludzi.*

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
21.	N.	SROD: Benedykt: Opa:	9.	N. 3. POST: SS. 40 M.
22.	P.	Pawła B. i Oktawiana	10.	Kodrata
23.	W	Katarzyny Szweckiey	11.	Sofronya
24.	S.	Marka i Tymoteusza	12.	Fteofana
25.	C.	ZWIASTOWA: N.M.P.	13.	Nikifora
26.	P.	Ludgiera Biskupa	14.	Wenedykta
27.	S.	Ruperta Biskupa	15.	Ahapia

Ewan: u Jana S. w Roz: 8. *O żydach chcących ukam: Jezusa.*

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
28.	N.	BIAŁA Syxta Papie:	16.	N. 4 POST. Sawyn:
29.	P.	Anastazego Wyznawcy	17.	Alexya
30.	W	Kwiryna i Angeli W.	18.	Kirykła
31.	S.	Kornelii M. Balbiny	19.	Chrysanfta

Kto dobrych synów oyczyźnie i ludzkości sposobi, naypięknieysze pomniki im stawia, godzien czci i chwały.

Poczciwy, światły, i pracowity rolnik, iest obywatelem godnym prawdziwego szaconku.

Kto drzewa sadzi; ten sobie wieczystą zabezpiecza wdzięczność.

Kiedyż nadeydzie ta pora, gdzie chłopek nasz każdy, sad koło chaty swoiey mieć będzie! mówią tkliwi filantropi. Niech pierwey Pan każdy dom swóy ocieni i ogród założy, odpowiadaią rozsądni.

Męczyźni przechwalaią się mocną głową, kobiety wytrwałością w tańcu, i wielu z nich dla tey próżney chełpliwości zdrowie niszczy.

Kto się prędko chce zbogacić, nie zdoła tego bez winy.

Maiątek po trochu zucziwością zbierany naylepiey się dochowuie; staray się mieć więcey nad potrzeby, i to więcey odkładay na bok, choćby po trzy grosze. Znaydziesz kamień filozoficzny, który ci wnet miedź w złoto obroci.

KWIECIEŃ ma dni XXX.			APREL	
D.	*T.*	*SWIĘTA RZYMSKIE*	*D.*	*SWIĘTA RUSKIE*
1.	C.	Teodory P. i Hugona	20.	SS. Otec w Lynay
2.	P.	7 Bol: M.P. Franci: z Pa.	21.	Jakowa Apost:
3.	S.	Rycharda Biskupa	22.	Wasyłya
Ewan: u Mat. S. w Roz. 21. O *wiezdzie Jezusa do Jeruzalem*				
4.	N.	KWIE: Jzydora Biskup:	23.	N. 5 POST Nykon Pr:
5.	P.	Wincentego Wyznawcy	24.	Zaharyi
6.	W	M. P. Bole: i Wilhelma	25.	BŁAHOWISZCZE
7.	S.	Epifaniusza Biskupa	26.	Hawryłła Archan:
8.	C.	*Wiecz Pańskn:* Dyoniz:	27.	Matrony
9.	P.	*Wiel:* Maryi Egipcy:	28.	Stefana
10.	S.	*Wiel:* Ezechiela Pror:	29.	Marka i Kyrylla
Ewan: u Mar: S. w Roz: 16. *O Zmartwychstaniu Jezusa.*				
11.	N.	WIELKA ZMAR Leon:	30.	N. 6 POST: Joan Kit:
12.	P.	WIEL: Juliusza Papie:	31.	Jpatyia
13.	W	Hermenegilda Męczen:	1.	APREL Maryi Ehyp:
14.	S.	Tyberyusza	2.	Tyta
15.	C.	Ludwiki i Kassyldy	3.	Nykity
16.	P.	Lamberta	4.	Josyfa
17.	S.	Rudolfa	5.	Fteodota
Ewan: u Jana S. w Roz: 20. *O pokazywaniu się Jezus: Uczniom*				
18.	N.	PRZEW: Apoloniusza	6.	WOSKRE: Jewtych J.
19.	P.	Hermog:	7.	PONE: SWI: Hieor: P.
20.	W	Sulpicyusza	8.	WŁO: SWI: Jerodio
21.	S.	Anzelma Biskupa	9.	Jewpsyhia
22.	C.	Sotera i Kaia Męcz:	10.	Terendya
23.	P.	Woyciecha Biskupa	11.	Antypy
24.	S.	Jerzego Męczennika	12.	Wasyłya
Ewan: u Jana S. w Roz: 10. *O Chrystusie dobrym Pasterzu.*				
25.	N.	2 GRO: JEZU: Marka	13.	N. 1. po WO: Artem J.
26.	P.	Marceliny	14.	Mart
27.	W	Teofila Biskupa	15.	Arystarcha
28.	S.	Witalisa Męczennika	16.	Jreny
29.	C.	Piotra Męczennika	17.	Symeona
30.	P.	Katarzyny Senenskiey	18.	Joanna

Skryte, ciche ale słodkie szczęście za cnotą chodzi. Kto wniem zasmakuie, iuż innego niechce.

Post bardzo długim iest dla tych co w zapusty zaręczeni zostali, mówi Rożyna. Post bardzo krótkim iest dla tych co na Wielkanoc płacić maią.

Zly syn, córka niewdzięczna, zakałem są rodu ludzkiego.

Jeźli masz złego syna, karz go, ale nie rospaczay onim.

Chcesz wiedzieć iakie na nudy, na wszelkie choroby umysłowe, a nawet na smutek lekarstwo? Oto zatrudnienie i praca. Lepsze nierównie od wszystkich aptecznych, i nie tylko nic nie kosztuią, ale korzyść przynoszą.

Jedną z pięknych chwil życia człowieka iest ta, w którey dług płaci.

Bardzo się ten zbliża ku głupstwu, kto się nadto mądrym bydź mniema.

Kto dobrze spędził poranek, choć go śmierć przed wieczorem zaskoczy, może powiedzieć że żył.

MAY ma dni XXXI.			M A Y.	
D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	S.	Filipa i Jakoba	19.	Joanna Prepodob.
Ewan: u Jana S. w Roz: 16. O odeyściu Chrystusa do Oyca.				
2.	N	3.OP. S. JOZ Zygm. M.	20.	N. 2. po WO. Fteo Pr.
3.	P.	Znalezienie S. Krzyża	21.	Ftomina Janorya
4.	W	Floryana Męcz.	22.	Ftedora
5.	S.	Piusa Papieża	23.	Jeorhia Muczen.
6.	C.	Jana Apostoła	24.	Sawwy
7.	P.	Domicelli Panny	25.	Marka Ewan.
8.	S.	STANISŁAWA B. M.	26.	Wasyłya
Ew: u Jana S. w R: 16. O przyczynie Chrystusowego odeyścia.				
9.	N.	4 N.M.P. ŁAS Grze. Na.	27.	N. 3. po WO. Sym. Je.
10.	P.	Jzydora Ora	28.	Jassona
11.	W	Mamerta Biskupa	29.	9. Muczennik.
12.	S.	Pankracego	30.	Jakowa Ap.
13.	C.	Serwacego	1.	MAY. Jeremii Pro.
14.	P.	Bonifacego	2.	Aftanasya
15.	S.	Zoffii z 3. Cork.	3.	Tymofteia
Ewan: u Jana S. w Roz: 16. O skutku prożby w Jmie Jezusa.				
16.	N.	5. po WIEL. Jana Nep.	4.	N. 4. po WO Pelah M.
17.	P.	*Krzyż.* Pasch. W.	5.	Jryny
18.	W	*Krzyż.* Felixa Kapuc.	6.	Znam. Kresta
19.	S.	*Krzyż.* Piotr. Celes. Pap.	7.	Johanna Bohosława
20.	C.	W NIEB: PAN Ber. Sen.	8.	Jsai i Nikołaia
21.	P.	Heleny Krolowey	9.	Symeona
22.	S.	Julii Panny	10.	Mokia
Ewan: u Jana S. w R: 15. O przyiściu Ducha. S. pocieszyciela.				
23.	N.	6. po WIEL. Dezyd. B.	11.	5. po WOS Jepifany
24.	P.	Joanny Wdowy	12.	Hłykieryi
25.	W	Magdaleny P.	13.	Jowa
26.	S.	Filipa Neryusza	14.	Jsidora
27.	C.	Jana Pap. i Bedy	15.	WOZ. HO. Pach. Wo
28.	P.	Germana B.	16.	Fteodora
29.	S.	Teodozyi	17.	Andronika
Ewan: u Jana S. w Roz: 14. O zesłaniu Ducha Swiętego.				
30.	N	ZESŁ. DU. S. Felix Pap.	18.	N. 6. po WO Fteo. M.
31.	P.	SWIĄT: Petronelli P.	19.	Patrikia

Kościuszko.

Kościuszko chciał raz Pastorowi w Solothurnie posłać kilka flasz dobrego wina, a nie ufaiąc słudze, polecił to pewnemu młodzieńcowi, daiąc mu tym końcem swoiego wierzchowca, na którym zwykle iezdził. Młodzieniec powróciwszy, oświadczył: iżby iuż więcey na tym koniu iezdzić nie chciał, gdyby mu Kościuszko wraz niedał kieszonkowych pieniędzy. Zapytany od niego, coby chciał przez to rozumieć, tak się tłomaczył: gdzie tylko iaki żebrak uchylił kapelusza i prosił o Jałmużnę, koń stawał natychmiast, i póty z mieysca nie ruszył, pokąd ubogi iałmużny nie dostał. Nie miałem przy sobie pieniędzy, musiałem przeto udawać że ubogiemu coś daie, abym tylko zaspokoił konia.

Sprawiedliwość Jagiełły.

Jagiełło przyprowadziciel do skutku założenia Akademii Krakowskiéy, Monarcha wspaniały i dobroczynny, był oraz sprawiedliwym. Że ukarał zdradliwego Gniewosza mszcząc się obrażoney sławy swoiéy ukochaney Jadwigi, uczynił to iedynie, co mu własny honor

CZERWIEC ma dni XXX.			JUNY I.	
D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	W	Nikodema	20.	Ftałałeia
2.	S.	*Suched.* Erazm B. M.	21.	Konstant: i Heleny
3.	C	Klotyldy Panny	22.	Wasyliska
4.	P.	*Suched.* Flawiana B.	23.	Simeona
5.	S.	*Suched.* Florencyi Pan.	24.	Obr. IIła. S. Joanna
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 6. *O potrzebie ludzkości, i litości.*				
6.	N.	1. SSS. TRO. Norb. Op.	25.	N. SO S. DU. Trc. Ob.
7.	P.	Roberta	26.	SSS. TROY. Karp. Ap.
8.	W	Medarda	27.	Fteraponta
9.	S.	Prima i Felicyana	28.	Nykity
10.	C.	BOŻE CIAŁ. Małgo. Kr.	29.	Fteodosyi
11.	P.	Barnaby Ap.	30.	Jsaakia
12.	S.	Onufrego Pustelnika	31.	Jermiła
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 14. *O wezwaniu na wielką wieczerzą*				
13.	N.	2. po SW. Anton. z Pad.	1.	JUN. N. 1. po S. Jus. M.
14.	P.	Bazylego	2.	Nykifera
15.	W	Wita i Modesta	3.	Łukityana
16.	S.	Benona Biskupa	4.	Mitrofana
17.	C.	Adolfa Biskupa	5.	TYŁ. CHR. Doro. Jep.
18.	P.	Serc. Jez. Gerw. i Prot.	6.	Jlaryona
19.	S.	Marcellego	7.	Fteodota
Ewan: u Łuk: S w Ro: 15. *O zgubioney Owieczce i o groszu.*				
20.	N.	3. po SW. Regiuy Pan.	8.	N. 2. po SO. Fteod. M.
21.	P.	Aloizego Gonzagi	9.	Kirylla
22.	W	Pauliny	10.	Tymowteia
23.	S.	Agrypiny	11.	Warftołomeia
24.	C.	*Narodzenia S. Jana*	12.	Onufrya Wełyk
25.	P.	Prospera Biskupa	13.	Akiłyny M.
26.	S.	Jana i Pawła	14.	Jełyseia
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 5. *O obfitym Piotra połowie ryb.*				
27.	N.	4. po SW. Władysł. K.	15.	N. 3. po SO. Tych. Pr.
28.	P.	*Wigil.* Leona Pap.	16.	Amosa
29.	W	PIOTRA i PAWŁA	17.	Manuiła
30.	S.	Emili i Lucyny	18.	Leontya

nakazywał. Lecz drugi Jego wiadomy nam uczynek okaże go w daleko zaszczytnieyszem świetle i z iedna mu u potomności przydomek sprawiedliwego. Tu bowiem wystąpił iako Monarcha mszczący się swoich poddanych. Jan Wenecki Plemeńczyk który był Sędzią Ziemskim Poznańskim, przezwany Czartem; niezliczone wykonał zbrodnie, korzystaiąc zpowagi powierzonego mu Urzędu. Długo popełniał niesprawiedliwość bezkarnie, szala Temidy służyła iedynie w jego ręku, do ocenienia wartości zysku. Wreszcie doszły iego bezprawia do uszow Króla. Rozgniewany Jagiełło, że tak niegodnemu powierzył urząd tak wielkiéy wagi, dla niecnotliwych postępków i przedayności wyzuwa go zewszystkiego, zabiera mu dobra i skazuie go na wieczne więzienie. ażeby dał przykład iak mówi Opaliński, wiekom potomnym i Sędziom. Sam zaś ile możności wynadgradza pokrzywdzonych. Ponieważ ten czyn Jagiełły prawie zapomniany od dziejopisów, przytoczyć go tutay miałem sobie za powinność.

Stefan Batory.

Stefan Batory zwykł był mawiać: Walecznemi Mężami

LIPIEC ma dni **XXXI.** | **JULYI.**

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	C.	Teodozyusza	19.	Judy Apost.
2.	P.	Nawiedzenia P. M.	20.	Meftodya
3.	S.	Heliodora	21.	Julyana
Ewan: u Mateusza S. w Roz: 5. O Sprawiedliwości.				
4.	N.	**5 po SW.** Jozefa Kalas.	22.	**N. 4. po SO.** Jewsew.
5.	P.	Karoliny	23.	Ahrypiny
6.	W	Jzaiasza	24.	**ROZD. JOAN. KRES**
7.	S.	Pulcheryi	25.	Fewronyi
8.	C.	Elzbiety	26.	Dawida
9.	P.	Cyrylla	27.	Sampsona
10.	S.	7. Braci synow Felicyt.	28.	Kira i Johanna
Ewan: u Marka S. w Roz. 8. O nakarmieniu 4000. ludzi.				
11.	N.	**6. po S. Jan.** z Duk. i Pel.	29.	**N. 5. po SO. Petr. i Pa.**
12.	P.	Jana Gwalber.	30.	SS. Apostoł.
13.	W	Małgorzaty P.	1.	**JULYI** Kosm. i Dam.
14.	S.	Bonawentury Bisk.	2.	Połoz. Ryzy P. Bohor:
15.	C.	Henryka Cesarz: i Roz.	3.	Jakinfta
16.	P.	*N. M. P. Skaplerzney*	4.	Andreia Kryt.
17.	S.	Alexego Wyznawcy	5.	Marfty
Ewan: u Mateusza S. w Roz. 7. O fałszywych Prorokach.				
18.	N	**7. po SW.** Szymo. z Lip.	6.	**N. 6. po SO.** Sysoa Pr,
19.	P.	Wincentego z Pauli.	7.	Ftomy
20.	W	Czesława W.	8.	Prokopya Mucze.
21.	S.	Daniela Proroka	9.	Pankratya
22.	C.	Maryi Magdaleny	10.	49. Muczennik.
23.	P.	Apolinara Bisk.	11.	Jeffimii
24.	S.	Krystyny P. M.	12.	Prokła i Jllaria
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 16. O niesprawiedliwym Szafarzu.				
25.	N	**8. po SW** Kunc. Jako. A.	13.	**N. 7. po SO.** Hawr. Ar.
26.	P.	Anny Matki P. M.	14.	Akwiły
27.	W	Pantaleona M.	15.	Kiryka i Julity
28.	S.	Jnnocentego Pap.	16.	Aftynohena
29.	C.	Martyny	17.	Maryny
30.	P.	Abdona i Senny	18.	Jemetyana
31.	S.	Jgnacego Loioli	19.	Makryny

są ci, którzy ostatniemi są wradach tyczących się woyny, a pierwszemi w potyczce. Gdy mu zalecano, ażeby prześladował różnowierców, zawołał: Ja ludźmi nie sumieniami chcę rządzić.

Smieszna Zemsta.

Eduard Young znany z swych dzieł w świecie literackim, grał wybornie na flotrowersie. Jednego dnia przeprawiając się zkilką damami przez Tamizę do Faxhal zaczął grać; lecz widząc pędzący statek, pełny młodych Officerow, przestał i flotrowers schował. Jeden z owych Oficerow wskazuie na statek, i spyta dla iakiey przyczyny przerwał granie? Dla tey samey rzecze Young co zacząłem. Chcę ią zaraz wiedzieć?— Jest to moia wola.— Więc dobrze, wyimiy flotrowers i gray albo cię natychmiast w Tamizę wrzucę. Young widząc, że ta kłotnia Damy przytomne trwogi nabawiała, uległ okolicznościom, i grał w ciągu całey przeprawy. Przybywszy do Faxhalu nie spuszczał przeciwnika z oczu, a napadłszy go samego w altannie wieczorem rzekł: Mości Panie! nie chcąc naszey kompanii w zamieszanie wprawiać,

D.	T.	SIERPIEŃ ma dni XXXI. — ŚWIĘTA RZYMSKIE	D.	AWHUST. — ŚWIĘTA RUSKIE
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 19. *O zburzeniu Jerozolimy.*				
1.	N.	9. po SW. Piotr. w Ok.	20.	N. 8. po SO. Iłyi Pror.
2.	P.	*N. P. M. Anielskiey*	21.	Symeona
3.	W	Augusta Wyznawcy	22.	Maryi Mahdalyny
4.	S.	Dominika W.	23.	Trofima
5.	C.	P. M. Snieżney	24.	Borysa i Chliba
6.	P.	Przemienienia Pańskie	25.	Anny i Mat. P. Boh.
7.	S.	Kaietana Wyznawcy	26.	Jermołaia
Ewan: u Łukasza S. w Roz: 18. *O Faryzeuszu i Celniku.*				
8.	N.	10. po SW. Cyryaka M.	27.	N. 9. po SO. Panta: M.
9.	P.	Romana Męczennika	28.	Prohora
10.	W	Wawrzyńca Męczen.	29.	Kałynyka
11.	S.	Zuzanny i Dygny	30.	Sylly
12.	C.	Klary Panny	31.	Jewdokima
13.	P.	Hipolita i Kassyana MM.	1.	AUH. MM. Mak.
14.	S.	*Wigil:* Euzeb: Wyzn.	2.	Stefana
Ewan: u Marka S. w Roz: 7. *O Głuchym i niemym.*				
15.	N.	11. po SW. WNI. NMP.	3.	N. 10. po SO. Jsaa. Pr.
16.	P.	Rocha Wyznawcy	4.	7. Otrok. w Lw.
17.	W	Mirona Męczen.	5.	Jewsewia
18.	S.	Agapita Męczennika	6.	PREOBRAZ HOSP.
19.	C.	Benigny Panny i Broni:	7.	Dometya
20.	P.	Bernarda Wyznawcy	8.	Jemełyana
21.	S.	Joanny Fremiot	9.	Matftyia Apost.
Ewan: u Łukasza S. w Roz: 10. *O zranionym Samarytanie.*				
22.	N.	12. po SW. Jacka W.	10.	N. 11. po SO. Law. M.
23.	P.	Filipa Benian.	11.	Jewpła
24.	W	Bartłomieia Ap.	12.	Fotya i Annykity
25.	S.	Ludwika Króla	13.	Maxyma
26.	C.	Zefiryna i Roży Panny	14.	Micheia Proro.
27.	P.	Cezaryus. i Prze. S. Kaz.	15.	USPEN: BOHOR:
28.	S.	Augustyna Biskupa	16.	Dyomida
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 17. *O uzdrowieniu* 10. *trędowatych.*				
29.	N.	13. po S. Scię S. Jan. i Br	17.	N. 12. po SO; Myro. M.
30.	P.	Felixa Męczennika	18.	Flora i Ławra
31.	W	Raymunda i Rufiny	19.	Andreia

uległem twemu grubiiaństwu. Żebym cię zaś przekonał, że męstwo nie koniecznie tylko pod czerwoną suknią mieści się proszę, abyś iutro o godzinie 10. znaydował się w Hedeparku, tam żądać będę od WPana satysfakcyi; sekundantów nie potrzeba, słuszna, aby nikt obcy w kłotnią pomiędzy nami nie mięszał się, nasze szpady położą iéy koniec. Oficer przyiął wezwanie stawił się na umowionym mieyscu, gdzie go Young czekał. Stanąwszy z szpadą, zdziwił się widząc Younga mierzącego doń zpistoletu.— Jak to! krzyknie przestraszony Oficer, WPan mnie chcesz zabić?— Nie, odpowiada Young z flegmą, ale proszę albo WPan schoway szpadę i tańcuy menueta, którego ci grać będę, albo w tym momencie przeprawie cię na tamten świat. Officer spierał się temu dziwactwu, lecz zimna krew przeciwnika przemogła. Po skończeniu tańca rzekł mu Young: WPan wczoray przymusiłeś mnie grać, a ia zaś przymusiłem go tańcować, więc skwitowaliśmy się. Jeżeli iednak nie iesteś z tego kontent, masz inną drogę uczynienia sobie zadosyć. Zamiast odpowiedzi officer uściskał go, uniewinniał

WRZESIEŃ ma dni XXX.			SENTIABR.	
D.	T	ŚWIĘTA RZYMSKIE	D.	ŚWIĘTA RUSKIE
1.	S.	Jdziego Opata	20.	Samuiła Prorok:
2.	C.	Stefana Króla	21.	Ftadeia Apost:
3.	P.	Eufrozyny Panny	22.	Ahaftonika
4.	S.	Rozalii Panny	23.	Jewtyhia
Ewan: u Mat: S. w Roz: 6. O służeniu Bogu i mamonie.				
5.	N.	14. po SWIĄ: Joachima	24.	N. 13. po SQS: Łuppa
6.	P.	Zacharyasza	25.	Warftołom: Apost:
7.	W	Reginy	26.	Adryana i Natalii
8.	S.	NARODZENIE N. M. P.	27.	Pimena
9.	C.	Adryana Męczennika	28.	Moyseia Mury:
10.	P.	Mikołaia z Tolentynu	29.	USYKHŁA JOANNA
11.	S.	Pulcherya	30.	Alexandra
Ew: u Łuk: S. w R: 7 O wskrzeszeniu Syna wdowy Naimskiey.				
12.	N.	15. po S: JM: N. P. M. Tob:	31.	N. 14. po S: Poł: Poi PB
13.	P.	Maureliusza	1.	SENT: Sy:
14.	W	*Podwyższenie S. Krzyża*	2.	Mamanta
15.	S.	*Suched:* Nikodema M.	3.	Aftyma
16.	C.	Cypryana i Eufemii	4.	Wawiłły
17.	P.	*Suched:* Piątn: S. Fran:	5.	Zaharyi
18.	S.	*Suched:* Jozefa z Koper:	6.	Michaiła S. Czudo
Ewan: u Łukasza S. w Roz: 14. O uzdrowieniu Opuchłego.				
19.	N.	16. po SW: Januar: M.	7.	N. 15. po SO: Sozo: M.
20.	P.	Eustahiusza M.	8.	ROZDEST: BOHOR:
21.	W	Mateusza Apostoła	9.	Joakima i Anny
22.	S.	Maurycego Męczennika	10.	Minodory
23.	C.	Tekli Panny	11.	Fteodory
24.	P.	Gerarda Biskupa	12.	Aftonoma
25.	S	Kleofasa B. i Aurelii	13.	Komylyia
Ewan: u Mat: S. w Roz: 22. O miłości Boga i bliźniego				
26.	N.	17. po S. Wł: z Gie: Joze:	14.	N. 16. po S: WOZ: C.K.
27.	P.	Kosmy i Damiana	15.	Nykity
28.	W	Wacława Króla	16.	JOSAFATA i Effimii
29.	S.	Michała Archanioła	17.	Soffii
30.	C.	Hieronima Dokto:	18.	Jewmenia

się i prosił o przyiaźń na zawsze, i wrzeczy samey, przyiaźń, którą się złączyli, dopiero śmiercią Younga przerwana została.

Szlachetny sposób świadczenia.

Jak trafną i piękną wyrzekł Paweł prawdę: „Magis est dare, quam accipere." Zaiste większą iest zasługą dać, iak wziąść. Wszakże iedno, iak drugie, iest sztuką dla czułych serc do wykonania trudną, by albo rany bolesnéy, daiąc, albo upokorzenia, odbieraiąc, nie doznawały.

Kapitan R—i, straciwszy lata swoie do późnéy starości na służbie woyskowéy, nie miał na cały maiątek nic więcéy, prócz pensyi, oręża, zaszczytnie krwią nieprzyiacielską naznaczonego, i piękną dobrze ukształconą córkę.

Chciał on wydać ią za iakiego młodego lecz wsławionego Artystę, oraz iey los odpowiadaiącym wnioskiem polepszyć, lecz niestety, spełnieniu tego tak gorącego pragnienia, były nie przyiazne okoliczności, aż nadto na przeszkodzie. W myślach pogrążony z zachmurzonym czołem błąkał

PAŹDZIERNIK ma dni XXXI.			OKTIABR.	
D.	*T.*	*SWIĘTA RZYMSKIE*	*D.*	*SWIĘTA RUSKIE*
1.	P.	Remigiusza Biskupa	19.	Trofina Swatya
2.	S.	Aniołów Strożów	20.	Jewstafia
Ewan: u Mat: S. w Roz: 9. O uzdrowieniu Paralityka.				
3.	N.	18. po SW: ROZANCO:	21.	N. 17. po SO: Kodr: A.
4.	P.	Franciszka Ser:	22.	Foki
5.	W.	Placyda i Flawii	23.	Zacz: Joan: Krest:
6.	S.	Brunona Wyznawcy	24.	Ftekły
7.	C	Justyny Panny M.	25.	Jewrosynii
8.	P.	Brygidy Wdowy	26.	JOANNA BOHOSŁ:
9.	S.	Dyonizego	27.	Kalistrata
Ewan: u Mat: S. w R: 22. O Królu który sprawił wesele Synowi.				
10.	N.	19. po S. Win: Kad: Fr: B.	28.	N. 18. po SO: Char: P.
11.	P.	Placydy P.	29.	Kiryka
12.	W.	Maxymiliana Biskupa	30.	Hryhorya
13.	S.	Edwarda Króla	1.	OKTI: POKR: BOH:
14.	C.	Kalixta Päpieża	2.	Kipryána
15.	P.	Jadwigi Wdowy	3.	Dyonisya
16.	S	Florentyna B.	4.	Jerofteia
Ewan: u Jana S. w Roz: 4. O chorym Synie Królewskim.				
17.	N.	20. po SW: Florent: Pan:	5.	N. 19. po S Chary: M.
18.	P.	Łukasza Ewan:	6.	Ftomy Ap:
19.	W	Piotra z Alk:	7.	Serchia i Wakcha
20.	S.	Ireny i Przenie: S. Woy:	8.	Pelachii
21.	C	Urszuli Panny	9.	Jakowa Ap:
22.	P.	Korduli i Alfonsa	10.	Jewlampia
23.	S	Jana Kapistrana Wyz:	11.	Filipa Apost:
Ewan: u Mat: S. w Ro: 18. O dłużnym i złośliwym słudze.				
24.	N.	21. po S. Jan: Ka: Raf: Ar:	12.	N. 20. po SO: Prow: M.
25.	P.	Krys: i Kryspia M.	13.	Karpa i Pa:
26.	W	Jana Ewáng:	14.	Nazarya
27.	S.	Jwona Wyznawcy	15.	Łukiana
28.	C.	Szymona Tadeusza	16.	Łonhina
29.	P.	Narcysa Biskupa	17.	Osyi Pro:
30.	S.	Zenobii Panny	18.	Łuki
Ewan: u Mateusza S w Roz. 22. O czynszowey monecie.				
31.	N.	22. po SW: Wolf: B:	19.	N. 22. po SO: Joila Pr:

się samotnie tu i owdzie, nakoniec mimowolnie wszedł na mieysce towarzystwa graczy. Grano bardzo wysoko; z pomiędzy graiących dostrzegł Jenerała dywizyi, Hrabiego A. człowiek abogatego. A tak wciąż zamyślony stanął za iego krzesłem, lecz widząc go zgarniącego wygrane 1000. Czerw: Zł: zawołał bez umyślnie i przytłumionym głosem! Ach toby właśnie moiéy Paulinie na posag wystarczyło."— Jenerał dosłyszał to, lecz udał, iakby tego nie uważał. Po skończonéy grze, zabawiał się z Weteranem, rozmawiał znim bardzo poufnie i o samych rzeczach woyskowych, nakoniec przerwał mówiąc do niego: „Już poźno Kapitanie, trzeba zabierać się do domu, nieuczyniłbyś mi téy przyiemności, abyś ziadł ze mną wieczerzę?" Kapitan z podziękowaniem przyiął zaprosiny i poszédł z Jenerałem do iego domu. Sami tylko we dwoie siedzieli u stołu, i uprzyiemniali sobie wieczerzę wzaiemnym dowcipem i żartami: nareszcie Pan domu zawołał o karty: dano ie „Spać ieszcze zawcześnie rzecze Hrabia;" zapraszam więc WPana Kapitanie na parę partyy Piketu. Gość sklania się a Jenerał stanowi

LISTOPAD ma dni XXX.			NOJABR	
D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	P.	WSZYST: SS:	20.	Artemia
2.	W	*Dzień Zaduszny*	21.	Jlariona
3.	S.	Huberta	22.	Averkia
4.	C.	Karola Boro:	23.	Jakowa Ap:
5.	P.	Zacharyasza	24.	Arefty
6.	S.	Leonarda	25.	Markiona
Ewan: u Mat: S. w Roz: 9. *O wskrzeszeniu corki Xiążęcia.*				
7.	N.	3. po SW: Herkul: M.	26.	N. 22. po SO: Dym: M.
8.	P.	4. Koronatow	27.	Nestora M.
9.	W	Teodora Męczennika	28.	Terentya i Meonyki
10.	S.	Andrzeia z Aveli:	29.	Anastazyi
11.	C.	Marcina Biskupa	30.	Zynowia
12.	P.	5. Braci Pola: MM. Marc:	31.	Stachia
13.	S.	Dydaka Wyznawcy	1.	NOJA Kosmy i Damí:
Ewan: u Mat: S. w Roz. 13. *O ziarnie gorczycznym i kwasie.*				
14.	N.	24. po S. OP: P.M. Sta: K.	2.	N. 23. po SO: Josaf: Ar:
15.	P.	Leopolda Wyz:	3.	Akepsyna
16.	W	Edmunda B.	4.	Joannykya
17.	S.	Salomei Panny	5.	Hałaktiona
18.	C.	Stanisława Kostki	6.	Pawła
19.	P.	Elzbiety Królowey	7.	Jerona
20.	S	Felixa Walez:	8.	MYCHAIŁA ARCH:
Ewan: u Mateusza S. w Roz. 24. *O brzydkości spustoszenia.*				
21.	N.	25. po S. OFIAR: N.M.P.	9.	N. 24. po SO: Anys: M.
22.	P.	Cecylii Panny	10.	Jerasta
23.	W	Klemensa	11.	Miny *Mucze:*
24.	S.	Jana od Krzyża	12.	Joanna Miłost:
25.	C.	Katarzyny Panny	13.	Joanna Ztatousti
26.	P.	Konrada	14.	Filipa Ap:
27.	S.	Barlaeema i Jozafata	15.	Hurya Mucze:
Ewan: u Łuk: S. w Roz. 16. *O znakach na niebie i ziemi.*				
28.	N.	1. ADWEN: Rufin: M.	16.	N. 25. po SO: Matf: Je:
29.	P.	Saturnina M.	17.	Hryhorya
30.	W	Andrzeia Apostoła	18.	Platona i Romana

wysoką stawkę. Biedny Kapitan, który nigdy ieszcze przed kulą nieprzyiacielską nie zadrzał, przeląkł się niesłychanie stawki, wiedząc dobrze, iż chuda sakiewka iego nie wystarczy nawet na zapłacenie pierwszéy przegranéy; ztem wszystkiem przez fałszywy wstyd, nie śmiał, czyli nie chciał odwrócić od siebie propozycyi Jenerała; tym czasem wygrywa, Jenerał dubluie, Kapitan przyimuie to zedrżeniem serca, leez wygrywa powtórnie.

Takie szczęście, sprzyia mu nadal, dosyć że staruszek pomyślnością ośmielony gra wciąż trzy godziny i 1100. Czerw: Zł: wygrywa. "Już też odezwał się Jenerał, i czas, zawrzeć pokóy i udać się na łoże zimowe. Kapitanie, zwycięstwo iak widzę wszędzie WPanu towarzyszy, i w polu i przy stoliku. Dobranoc! a pozdrów odemnie córkę swoią." Uściskał go serdecznio i odszedł od uszczęśliwionego mimo woli, który nie umiał sobie tego zdarzenia wytłomaczyć, prócz Jenerała samego, bo ten naylepszą kartę zawsze odrzucał, by tym delikatnym sposobem i sercu dogodzić i tkliwego na ſhonor swoy weterana nie obrazić.

GRUDZIEN ma dni XXXI. | DĘKABR.

D.	T.	SWIĘTA RZYMSKIE	D.	SWIĘTA RUSKIE
1.	S.	*Post.* Eligiusza Biskupa	19.	Awdya Pror:
2.	C	Bibianny Panny	20.	Hryhorya
3.	P.	*Post.* Franciszka Xaw:	21.	WOWED BOHOR:
4	S	Barbary Panny	22.	Filimona
Ewan: u Mat: S. w Roz. 11. O poselstwie Jana do Chrystusa.				
5.	N.	2. ADW: Sabby Op:	23.	N. 26. po SO: Amf: Jep:
6.	P.	Mikołaia Bisk:	24.	Jekateryny
7.	W	Ambrożego Biskupa	25.	Kłymentya
8.	S.	*Post.* NIEP: N. M. P.	26.	Ałympia
9.	C.	Waleryi Panny	27.	Jakowa
10.	P.	*Post.* Maryi P. Loret:	28.	Stefana
11.	S.	Damazego	29.	Paramona
Ewan: u Jana S. w Roz: 1. O poselstwie Żydow do Jana.				
12.	N.	3. ADW: Alex: i Pawła	30.	N. 1. ADW: Andr: Ap:
13.	P.	Łucyi Panny	1.	DEK: S. Nauma
14.	W	Spirydiona	2.	Awwakuma Pror:
15.	S.	*Suched:* Jreneusza M.	3.	Sofonya Pror:
16.	C.	Antoniny	4.	Warwary Mucz:
17.	P.	*Suched:* Łazarza Bisk.	5.	Sawwy Oświa:
18.	S.	*Suched:* Ocze: Płod M.P.	6.	NYKOŁAIA JEPY:
Ew: u Łuk: S. w Ro: 3. O Janie opowiadaiącym Chrzest pokuty.				
19.	N.	4. ADW: Juliusza	7.	N. 2. ADW: Amw: Je:
20.	P.	Teofilă	8.	Patapia
21.	W	Tomásza Ap:	9.	ZACZ: BOHOR
22.	S.	*Post.* Zenona Żołnierza	10.	Miny
23.	C.	Wiktoryi Panny	11.	Danyiła Stołp:
24.	P.	*Wigil:* Adama i Ewy	12.	Spirydiona
25.	S.	BOŻE NARODZENIE	13.	Jewstratya
Ewan: u Łuk: S. w Roz: 2. O Proroctwie Symeona i Anny.				
26.	N.	po B. N. SZCZEP: I. M.	14.	N. 3. ADW: Ftyrsa M.
27.	P.	Jana Ewangelisty	15.	Jelefterya
28.	W	Młodziankow	16.	Achheia Pror:
29.	S.	Tomasza Kanturyiskę	17.	Danyiła Pror:
30.	C.	Dawida Krola	18.	Sewestyana
31.	P.	Sylwestra Papieża	19.	Wonyfantyă

Możni i bogaci! naśladuicie ten szlachetny sposób świadczenia; wy! którzy w upokorzeniu odbieraiącego, tak chętnie wyższość swoią czuć lubicie, udzielaiąc mu darów swoich albo w obliczu mnogich świadków, albo co gorsza; takowe rzucaiąc mu pod nogi.

Któżby wątpić mógł, że przyidzie ostatni dzień życia iak przyszedł ostatni miesiąc roku, że nadeydzie tak nieznacznie i że ścisły rachunek Bogu, ludziom i sobie ze wszystkiego dać wypadnie?

Sumienie niezgasłym iest ogniem; dobrych zagrzewa, złych pali, wszystkich oświeca.

Ku przepędzeniu życia mile i pożytecznie, należałoby mieć w młodości doświadczenie wieku doyrzałego, w starości czerstwość lat młodych; ale byłoby to chcieć obok doyrzałych owoców, maiowéy liścia zieloności. Jednak ta chęć w małéy liczbie osób i kraiów spełnioną bywa.

Jeśliś nie kontent z siebie przy końcu tego roku? — oto iutro drugi się zacznie — bądź lepszy.

JMIONA SŁOWIANSKIE,

DLA SWÉY OSOBLIWOŚCI ZEBRANE I PORZĄDKIEM MIESIĘCY I DNI UŁOŻONE.

STYCZEŃ	LUTY.	MARZEC.	KWIECIEŃ.	MAY.	CZERWIEC.
1 Godysław.	1 Kagnimir.	1 Budzisław.	1 Częstosław.	1 Bronisław.	1 Tworzysław.
2 Mieczysław.	2 Miłosława.	2 Radna.	2 Dymitr.	2 Częstowoj.	2 Radysław.
3 Włościmiła.	3 Błażey s.	3 Kunegunda s.	3 Ziemiomysław.	3 Wieńczysław.	3 Bratumiła.
4 Bogodar.	4 Ludosława.	4 Kazimir s.	4 Gościsław.	4 Swiętosława b.	4 Bliżoła.
5 Włoscibor.	5 Dobrogniewa.	5 Krasnosław.	5 Burzywoj.	5 Czesemir.	5 Dobromił.
6 Miłosław.	6 Wanda.	6 Swiętomira.	6 Gorczysław.	6 Kościsława b.	6 Rościsław.
7 Swiatosław.	7 Szulisław b	7 Musław.	7 Krasnobor.	7 Dobromir.	7 Lech.
8 Mściboj.	8 Gniewomir.	8 Miłogost.	8 Ciasław.	8 Stanisław s.	8 Domosław.
9 Marzanna.	9 Gorzysława.	9 Polemira	9 Skarbimira.	9 Ludomiła.	9 Prosimir.
10 Wszesław.	10 Lutona.	10 Bożesław.	10 Horysław.	10 Cierpimir.	10 Bogumiła.
11 Miłomir	11 Swiętochna.	11 Nawoj.	11 Jaromir.	11 Dobiesław.	11 Wyszomir
12 Czcisława	12 Wolimira.	12 Otensław.	12 Lubisław.	12 Dobrogost b.	12 Oleg.
13 Swiętosław b (*)	13 Oycisław.	13 Niecisław.	13 Bogdan.	13 Cichosław.	13 Bogna b.
14 Radogost.	14 Niemir.	14 Borzyna.	14 Czcisław.	14 Strzezisława.	14 Myślibór.
15 Domysław	15 Prawosław,	15 Lesław.	15 Ludowina.	15 Slawobor.	15 Wisław.
16 Włodzimir.	16 Przesława.	16 Muntymir.	16 Krasław.	16 Ubisław.	16 Cierpisław.
17 Dobrosław.	17 Swiatopełk.	17 Grozisława.	17 Sławisz.	17 Chwalimir.	17 Olkamir.
18 Jaropełk.	18 Ziewonia.	18 Gocław.	18 Radosław.	18 Szczęścisław.	18 Dzierżysława.
19 Bronisław.	19 Scisław b.	19 Bolesta.	19 Sobrosław.	19 Iwon b.	19 Miłosz.
20 Władyboj.	20 Zytomir.	20 Izosław.	20 Władimir.	20 Stronisław	20 Alexander.
21 Jarosława.	21 Zbisława.	21 Błogosław.	21 Zelisław.	21 Wszemir.	21 Chwalisław.
22 Sławomir.	22 Wrocisław.	22 Wiesław.	22 Wiszesław.	22 Wissława.	22 Brzecisław.
23 Wrocisława.	23 Sławenna.	23 Żyrosław.	23 Woyciech s.	23 Chciwosław.	23 Rolisława.
24 Janusz.	24 Bogusz.	24 Zbisław.	24 Wiernisław.	24 Lubomira	24 Janisław.
25 Mysław.	25 Gromisław.	25 Wolimir.	25 Radomił.	25 Zbigniew b.	25 Rychwołod s.
26 Skarbimir.	26 Ludomysł.	26 Wieszczysław.	26 Spitymir.	26 Wierzbosław.	26 Ruryk.
27 Przybysław.	27 Ziemiosław.	27 Swiętowoj.	27 Jarosław.	27 Swiętobor.	27 Władysław s.
28 Blizbor.	28. Tworzymir.	28 Tworzyboj.	28 Chronisław	28 Rustaw.	28 Walczysław.
29 Zdzisław		29 Mscisław.	29 Wiślimira.	29 Bogdana.	29 Pietrosław.
30 Dąbrowka		30 Tetka.	30 Swiętowidosława s.	30 Boisław.	30 Radochna.
31 Spitygniew.		31 Myślenna.		31 Miłomira.	

LIPIEC.	SIERPIEŃ.	WRZESIEŃ.	PAŹDZIERNIK.	LISTOPAD.	GRUDZIEŃ.
1 Unisław.	1 Rolisław.	1 Idziesław.	1 Strzelisław.	1 Ziemowidz.	1 Godzisław.
2 Bożysława.	2 Strzezisława.	2 Dersław.	2 Wojsław b.	2 Czech.	2 Bisława.
3 Miłosław.	3 Mirosław.	3 Mir.	3 Szulisław.	3 Bronisz.	3 Falisław.
4 Sendomir.	4 Pantysław.	4 Przemysław. b.	4 Bracław.	4 Sławobor.	4 Cieszybor.
5 Wrocisława.	5 Oldmir.	5 Racław.	5 Zasław	5 Wartysław.	5 Lubomir.
6 Izasław.	6 Nacław.	6 Dzierżysław.	6 Boguśna.	6 Wszewołod.	6 Miłorocz.
7 Krasnoroda.	7 Piragost.	7 Domosława.	7 Gniewomira.	7 Grzymisława b.	7 Siemion.
8 Rodosław.	8 Niezamysław.	8 Rodosława.	8 Bisław.	8 Radost b.	8 Boguwola.
9 Stoigniew.	9 Borys i Chleb. ss.	9 Scibor.	9 Spiłosław.	9 Boguchwał.	9 Chwalimira.
10 Radomir.	10 Wawrzyniecs	10 Przedysław.	10 Dobromiła.	10 Stostowicz.	10 Skrzesisław.
11 Olcha b.	11 Zuzanna s.	11 Sdesław.	11 Hardogost.	11 Krzesław.	11 Skalbimir.
12 Imisław.	12 Sławomira.	12 Wszewoldomir.	12 Grzmisław.	12 Wissesława.	12 Włastemir.
13 Radomiła.	13 Pobosław.	13 Czimisław.	13 Błogomir.	13 Wodzisław.	13 Wyszomira.
14 Dobrosław.	14 Swebor.	14 Radomira.	14 Jadwiga s.	14 Scibor.	14 Gorisław.
15 Stomir.	15 Sobiesław.	15 Niegosław.	15 Wiccosław.	15 Wizimir.	15 Sławoboj.
16 Lubomiła.	16 Czysłybor.	16 Sędzisław.	16 Lubisława.	16 Stoisław.	16 Woysława.
17 Myślisław.	17 Miron s. męcz:	17 Drogosław.	17 Własław.	17 Jaromira.	17 Włodzimira.
18 Miłost.	18 Bolesław b.	18 Jarosł.	18 Złotomir.	18 Namysław.	18 Gościmir.
19 Rotysław.	19 Bronisławas.	19 Iłosław.	19 Jarosława.	19 Stanisław.	19 Pieruszysław.
20 Czesław s. wyznawca.	20 Jacek s.	20 Mysław.	20 Wiślimira.	20 Częstmir.	20 Bogumił.
21 Przymiesław.	21 Bunczosław.	21 Bogufał	21 Wiernisław.	21 Nowomir.	21 Tomisław.
22 Zelisław.	22 Siemysław.	22 Bocław.	22 Sambor.	22 Rzepisława.	22 Lubomił.
23 Olga s.	23 Sędziwoj b.	23 Władymira.	23 Włościmił.	23 Dzierżykraj.	23 Mirbosława.
24 Krasemir.	24 Bartłomiej s.	24 Wisław b.	24 Stronisław.	24 Darosław.	24 Rodzimir.
25 Igor.	25 Ludowik.	25 Ładysław s.	25 Woymir,	25 Godzimir.	25 Bogusław.
26 Misława.	26 Mierzchosław.	26 Izosław.	26 Żytosław.	26 Wiacześław.	26 Szczepan s.
27 Wszebor.	27 Stosław b.	27 Kosma.	27 Dadzibog.	27 Pomściboj	27 Ludosław,
28 Swiętomir.	28 Racibor.	28 Wacław s.	28 Błogomira.	28 Radzigost.	28 Hardosław.
29 Swiętochna.	29 Szczęsny.	29 Nowomira.	29 Barwin.	29 Władybog.	29. Radomysław.
30 Ludomysław	30 Radwan.	30 Samomysław.	30 Twardomir.	30 Przepełk.	30 Dzierżymir.
31 Dysław b.			31. Gnieworoj.		31 Borysław.

(*) b. oznacza błogosławionego, s. świętego.

SWIĘTA UROCZYSTOŚCI I POSTY

obchodzone u Izraelitów w Roku 1830.

ROK 5590 OD STWORZENIA SWIATA.

STYCZEN.	LUTY.	MARZEC.	KWIECIEN.
5.—10 TEBETH Post Oblęż. Jerozo: 25.—1 SCHEBAT.	24.—1 ADAR.	8.—13 Post Ester. 9.—14 Purim czyli Haman. 10.—15 Zuzanny Purim 25.—1 NISAN.	8.—15 Wielkanoc 9.—16 Drugie swięto 14.—21 7 dzień Wielk: 15.—22 kon: świ: Wiel. 24.—1 IJAR.
MAY.	**CZERWIEC.**	**LIPIEC.**	**SIERPIEN**
11.—18 Swięto szkolne 23.—1 SIWAN. 28.—6 Zielone świąt: 29.—7 Drugi dzi: św:	22.—1 THAMUS.	8.—17 Post zdobycie Koś: Jerozolim 21.—1 AB. 29.—9 Post zburzenie Koś: Jerozolim:	20.—1 ELUL.
WRZESIEN.	**PAZDZIERNIK.**	**LISTOPAD.**	**GRUDZIEN.**
18.—1 THISRI. Nowy Rok 5591 19.—2 2gie Swi: N.R. czyli Trąbki. 20.—3 Post Gedalia. 27.—10 Swię: poiedna: czyli długa Noc.	2.—15 1sze Sw. Kucz. 3.—16 2gie —Kuczek 8.—21 Swi: Palmowe. 9.—22 Zgromadzenie czyli koniec Ku. 10.—23 Radość z Prawa 18.—1 MARCHESV:	17.—1 KJSLEU.	11.—25 Poświęcenie Kościoła. 17.—1 TEBETH.

CZTERY CZĘŚCI ROKU.

Porownanie dnia z nocą i Wiosna, 20 Marca.
Przesilenie dnia z nocą i Lato, 21 Czerwca.
Porownanie nocy ze dniem i Jesień 21 Września.
Przesilenie nocy ze dniem i Zima, 21 Grudnia.

O URODZAJACH.

Nie zawsze się zdarza, żeby w roku jednym wszystkie zboża i owoce równie pomyślnie udały się, bo iednaki stan powietrza nie wszystkim zasiewom równie sprzyja. A chociażby zbior iednego rodzaju ziarna nie pokazał się podług życzeń naszych obfitym, czyliż to ma to bydź powodem użalań naszych na nieurodzay? Czyliż mnieyszy plon iednego zboża, nie nadgrodza się często obfitym zbiorem innego płodu w rolnictwie? Zdarzało się że obawa nasza powszechnego nieurodzaju częstokroć płonną się bydź okazała. Poddaiąc się takowey, zdradzamy brak ufności w Tym, ktòrego opiekuńcza ręka potrzeby nasze przewiduie i takowe nam z syła. Dla czegóż więc i w tym roku, z daru Wszechmocnego dobrych i dostatecznych urodzaiow spodziewać się nie mielibyśmy?

WIADOMOSCI POTRZEBNE GOSPODARZOM.

O przesadzaniu drzew.

Aby drzewo należycie przesadzić, robi się naprzód rydlem dół, w którym drzewo ma stać, większy od korzeni razem wziętych, aby te rozrastaiąc się, na ziemię kruchą natrafiały. Ziemie zwierzchnią odrzuć na iednę, a spodnią na drugą stronę, aby zwierzchnia która iest zyznieysza, przypadła na korzenie, a spodnia na wierzch. Nie trzeba iak to wielu czyni w zamiarze dogodzenia drzewom, kłaść gnoiu do dołu: albowiem ten powiększey części zgubą iest dla świerzo przesadzonych drzew. Jeżeli zaś chcesz ie zasilić krótkim przetrawionym gnoiem, nie kładz go bezpośrednio na korzenie, gdyż tą samą ziemią powinny bydź okryte, lecz obłóż niem do koła dół, gdy wszystkie korzenie ziemią okryte zostaną. Wstawiwszy drzewo do dołu, ułóż i rozściel przyzwoicie korzenie, aby żaden z nich niebył zagięty i przeciwnego nie miał kierónku. Ziemia, którą się przysypuią korzenie, powinna bydż lekka i drobna, aby dobrze między korzenie zabiegaiąc, wszędzie ie równo, nie zostawuiąc próżnego mieysca, okryła; nim się ziemia ociśnie, trzeba wprzód nieco drzewa z dołu w górę potrząsać, a gdy wszystkie iuż okryią się korzenie, ucisnąć ie z lekka nogą, a potem dopełnić iamy ziemią po drugiey stronie leżącą, ze spodu wydobytą i udeptać: im zaś ziemia wilgotnieysza, tym lżey przydeptywać trzeba aby drzewa zbytecznie nie zacisnąć.

Wprzód iednak nim się korzenie ziemią przysypią, trzeba przesadzaiącemu ią drzewu dodadz koł wbiiaiąc go między korzenie, który zapuszczaiąc poźniey możnaby ie łatwo obrazić, takowe koły powinny zawsze równać się wysokością swoią z koroną drzewa: drzewa zaś nigdy głębiey sadzić nie trzeba tylko iak wprzód stały (co łatwo zmiarkować można), a osobliwie w ciężkim gruncie; wierzchnie iednak korzenie, ieżeli można, powinny bydż na pół stopy ziemią okryte niezważaiąc na to iak głęboko spodnie przypadną. Daley w przesadzaniu młodych drzew nie potrzeba oznaczać południowey lub pułnocney strony, iak to wielu czyni z zabobonną skrupulatnością; lecz strona naysłabsza, czyli naymniey maiąca gałęzi, obróci się ku południowi, aby łagodny wpływ promieni słonecznych więcey wyprowadził latorośli i drzewo zarówno okrył. Ostrzegam nadto, aby przywięzuiąc, kłaść między drzewo i koł, także pod przewiąsło na drzewka mech, albo w niedostatku iego nieco siana lub słomy, lub korę brzozową: inaczey bowiem gwałtownym wiatrem kora naypięknieyszych drzewek ociera się, co nader wielką szkodę przynieść może. Do przywięzywania użyie się naylepiey młoda łozina, albo gdzie iey niema mocne łyko z rogoży, przywięzuie się zaś drzewo z razu powolnie, póki nie osiędzie, a po ośmiu lub dziesięciu dniach mocuie się łoziną lub łykiem na krzyż z kołem, tak, aby węzeł zawsze przypadł za kołem. Niezaniedbuy także nowo przesadzonych drzew polać, zrobiwszy do koła ich rowek, aby ziemia zupełnie obległa korzenie, a woda nie zbiegała.

Sposób uwolnienia koni od wszy.

Wszy ukazuią się albo w zagłodzonych czyli zarażonych, lub przez długą chorobę wychudłych koni. Gdy się więc okażą iest to znakiem, że należy mieć większe staranie o koniach, ale przed wszystkim potrzeba ie wysmarować maścią merkuryczną z siarką (unguentum neapolitanum) w tym celu maść przylepia się częściami, tu i owdzie po ciele konia, i wiechciami słomianemi lub szmatami rozciera, w dwanaście godzin wszy wyzdychaią, następuiącego więc dnia potrzeba konia wymyć wodą i mydłem.

Doświadczony środek prędkiego ugaszenia sadzy w kominie.

Srodek ten wiele razy a zawsze z pomyślnym skutkiem doświadczony, na tem zależy, aby na zarzące się węgle, w tym samym kominie gdzie się sadze palą, wrzucić garść drobno utłuczoney siarki, która gdy się zaimie, trzeba otwór komina u dołu troszkę zasłonić, ażeby cały dym z siarki w górę się obrócił: a to sprawi, że zapalone sadze natychmiast się przyduszą; dlatego w każdym porządnym domu zwyczaiem iest, mieć w zapasie w garnuszku lub w szklanem naczyniu funt drobno utłuczoney siarki na niespodziewany przypadek zapalenia się sadzy.

Proste lekarstwo na ból zębów.

Bierze się świeżo wyciśnionego soku z szczawiu pospolitego łyżkę 1. soli kuchenney łyżkę 1. chrzanu utartego garść 1. na to wszystko trzeba nalać pół kwarty okowitey, i moczyć to pod przykryciem kilka godzin. Wyciągu tego wziąwszy dwie łyżki od kawy do pół szklanki wody, płukać usta trzy razy na dzień.

Sposób na odzię̨bienie rąk i nóg.

Gdy ieszcze niema rany, weź kleiu stolarskiego i rożgotuy w tyle kwartach wody, ile potrzebuiesz do zanurzenia odmrożoney nogi albo ręki, na każdą zaś kwartę wody użyi łót kleiu, i mocz w tym płynie część ciała odmrożoną cztery razy dziennie.

KASPER KARLINSKI.

POWIEŚC Z DZIEIÓW OYCZYSTYCH w ROKU 1587.

Wiecie rodacy gdzie Olsztyn? U schyłku gòr co bratni niegdyś Szląsk od nas dzielą, był zamek warowny, był to Olsztyn. Już upadł, iuż tylko

gruzy o nim świadczą, nic go nam więcej nie przypomina; głucho o nim w dziejach, głucho i w pieniach rodaków. A przecież godzien naszej pamięci, godzien jako pomnik czynu współziomka. — Lecz na cóż słów próżnych, czyn tu niech mówi.

Gdy Rakuski Xiążę ciągnął ku Polsce, chcąc się po Batorym jąć berła przyznanego mu od jednej części Polaków, a Zygmunt III. ile tylko sił starczało, pograniczne zamki opatrywał, podała rada królowi między wojownikami na których polegać można, także i Kaspra Karlińskiego. Był to mąż już sędziwy, nie znany z swoich bogactw i wziętości, ale znany z cnót i męztwa, którego w każdej potrzebie kraju dawał dowody. Król mu w straż Olsztyn poruczył.

Nadciąga nieprzyjaciel i wzywa Karlińskiego, by bramy zamku królowi swojemu Maxymilijanowi otworzył. — Nadaremne wezwanie; Karliński tylko jednego króla uznaje, jemu hołd, jemu wierność poprzysiągł. Wezwanie wspierają przekupne obietnice: dowództwo nad większemi hufcami, krzesło w Senacie, starostwo i różne ofiary. Karliński życia swojego nad grobem nie splami, wiary danej niezłamie. Następuje szturm do zamku, lecz równy skutek odnosi; o mocne mury, o waleczność choć nielicznych obrońców i o doświadczenie wodza, kruszy się natarczywość Maxymilianistów. W ten czas im piekło myśl do wzięcia zamku podaie. Jeszcze raz ciągną do szturmu. Czaty donoszą o tem Karlińskiemu; wychodzi wódz dawać rozkazy do obrony, ufa w dobrą sprawę, ufa w męztwo swóich i prawie pewny że odwróci powtórnie zamach nieprzyjaciela. Nieszczęsny! nie wie jak dotkliwy cios na niego czeka. Co raz bliżej postępuje nieprzyjaciel; już jest tylko na wystrzał od zamku. Raptem rozwija się hufiec do koła, a jeden z żołnierstwa wiedzie z pośrodka niewiastę z dzieckiem na ręku. Zdumieni oblężeńcy spoglądają po sobie, wódz wlepia oczy w dziwne zjawisko. Coraz bliżej postępuje nieprzyjaciel. „Wielki Boże! zawoła Karliński, to mój syn! to mój Zygmunt!„ Żałością przejęty starzec pada na ziemię.

Był to rzeczywiście syn jego, którego z piastunką pochwycili Maxymilijana stronnicy i przed szeregami nieść kazali, by ich od pocisków z zamku zasłaniał. Udaje im się dziki podstęp; już są pod murami, już się chcą na nie wdzierać, a żaden z oblężeńców nie śmie tknąć rusznicy, nie śmie podpalić dział wymierzonych. W chwili tej ocuca się biedny starzec na sroższe jeszcze bole. Widzi grożące niebezpieczeństwo. “Brońcie się! brońcie; woła na towarzyszów, lecz niesłuchają; wszystkich przeraził bolesny głos starca. Już siedmiu synów w boju straciłem, czyliż z ręki ojca i tej ofiary żądacie?„ ale powtórnie głuche zewsząd milczenie, przerywane płaczem przestraszonego dziecka. Tu nadludzka siła w niego wstępuje, porywa lont gorejący. “Boże! zawoła: pierwej byłem Polakiem niż ojcem!„ podpala działo, a z hukiem wystrzału który się staje hasłem do odporu; ginie jego dziecię, giną pierwsze szeregi nieprzyjacioł; OLSZTYN WOLNY!

Sławią, za wzór nam stawiają Brutusa twardą cnotę, co syna pod miecz prawa podała. Nie nam te wzory! Po co ich w Rzymie, po co ich nam szukać w obcym Rzymie, kiedy na własnej ziemi, tak wspaniały przykład stawiony!

SIEROTA.

Młoda dziewico, iuż się noc zbliża — gęsta pomroka pokrywa iasny błękit Nieba — zimny wiatr szeleści w zaroślach, a szron wieczorny zawiesza się na pożółkłych liściach... dzwon wieyski posępne wydaie dźwięki, które poruszone powietrze z wolna do ucha przenosi.... wierzay mi, porzuć to głuche mieszkanie śmierci, do którego wszyscy dążemy — iutro oglądać znowu możesz ten krzyż i grobowiec — "Nie skończyłam ieszcze moiey modlitwy.„ — Opłakuiesz pewnie przyiaciela — "Płaczę Matki.„ — Żałuię cię — "Straciłam oyca w niemowlęcym wieku. Została mi przynaymniey matka — sądziłam, że mi tylko przyydzie iednę mogiłę łzami memi zlewać. — Byliśmy ubodzy, ale zarobek z naszey pracy wystarczał na nasze potrzeby — niekiedy nawet wesołość wstępowała do naszey chaty. Pewnego dnia, nieznaiomy żołnierz, znużony drogą i głodem, siadł na progu drzwi naszych. Matka moia przyięła go do siebie... opatrzyłyśmy iego ranę... Mówił mi że mnie kocha, i iam przed nim miłości moiey nietaiła. Chociaż był tak iak i my biedny, podobał się iednak moiey Matce — ślubny węzeł miał nas połączyć.... Tym czasem nieprzyiaciel naszedł naszą Oyczyznę — móy Władysław poszedł iey bronić.... iużem go odtąd więcey nie widziała!„ — Czy zginał? — "Tego ia nie wiem. Podobało się potem Bogu, przywołać moią Matkę do siebie — a ia sierota sama zostałam na ziemi.„ — Cóż robisz przy tym grobowcu? — "Modlę się za moią Matkę i moiego Władysława.„ — Już iest późno, powróć do chaty. — "Nie, dobry cudzoziemcze, dziękuię ci za okazaną mi litość, ale ia czuię potrzebę zostania tutay... i to na długo.„

Podróżny oddalił się z wolna, zwracaiąc często oczy na tę nieszczęsną istotę. Młoda sierota ciągle w iednem stała mieyscu. We trzy miesiące, powrócił podróżny i znowu koło cmentarza przechodził. — Niebyło iuż sieroty, ale spostrzegł mogiłę świeżo usypaną, krzyż nie dawno zatknięty, i żołnierza, z opaloną twarzą, w skrwawionym mundurze, leżącego na wilgotney ziemi, okropnym głosem wzywaiącego Hanny. — Podróżny przeszedł, nie śmieiąc przerywać boleści żołnierza — ale ilekroć zdarzyło mu się znaydować blisko tego cmentarza, nie omieszkał nigdy modlić się na nim, za Hannę, Władysława, i biedną ich Matkę.

TABELLA
Wschodu i Zachodu Słońca
Wyrachowana na horyzont maiący Elewacyą 50 Gradusów.

Dnie	Wschod Go: M.	Zachod Go: M.	Wschod Go: M.	Zachod Go: M.	Wschod Go: M.	Zachod Go: M.
	STYCZEŃ.		LUTY.		MARZEC.	
1,	8. 2.	3. 58.	7. 27.	4. 3.3	6. 38.	5. 22.
5.	7. 50.	4. 1,	7. 20.	4. 40.	6. 30.	5. 30.
10.	7. 54.	4. [illegible]6.	7. 12.	4. 48.	6. 21.	5. 39.
15.	7. 49.	4. 11.	7. 3.	4. 57.	6. 11.	5. 49.
20.	7. 43.	4. 17.	6. 54.	5. 6.	6. 2.	5. 58.
25.	7. 36.	4. 24.	6. 45.	5. 15.	5. 52.	6. 8.
	KWEICIEŃ.		MAY.		CZERWIEC.	
1.	5. 39.	6. 21,	4. 46.	7. 14.	4. 6.	7. 54.
5.	5, 32.	6. 28.	4. 40.	7. 20.	4. 2.	7, 58.
10.	5. 22.	6. 38.	4. 32.	7. 28.	3. 59.	8. 1.
15.	5. 13.	6. 47.	4. 24.	7. 36,	3. 56,	8. 4.
20.	5. 4.	6. 56;	4. 17.	7. 43.	3. 56.	8. 4.
25.	4. 57.	7. 3.	4. 12.	7. 48.	3. 56.	8. 4.
	LIPIEC.		SIERPIEŃ.		WRZESIEŃ.	
1.	3. 57.	8. 3.	4. 27.	7. 33.	5. 18.	6. 2.
15.	4. 0.	8. 0.	4. 33.	7. 27.	5. 26.	6. 44.
10.	4. 3.	7. 57.	4. 41.	7. 19.	5. 35.	6. 25.
25.	4. 7.	7. 53.	4. 50.	7. 10.	5. 45.	6. 15.
10.	4. 12.	7. 48.	4. 59.	6. 1.	5. 54.	6. 6.
25.	4. 17.	7. 43.	5. 6.	6. 54.	6. 4.	5. 56.
	PAZDZIERNIK.		ŁISTOPAD.		GRUDZIEŃ.	
1.	6. 15.	5. 45.	7. 12.	4. 8.	7. 54.	4. 6.
5.	6. 23.	5, 37.	7. 19.	4. 41.	7. 58.	4. 2.
10.	6. 32.	5. 28.	7. 27.	4. 33.	8. 1.	3. 59.
15.	6. 42.	5. 18.	7. 34.	4. 26.	8. 4.	3. 56.
20.	6. 51.	5. 9.	7. 41.	4. 19.	8. 4.	3. 56.
25.	6. 59.	5. 1.	7. 48.	4. 12.	8. 5.	3. 56.